

Ny Bokin'i Joela sy ny Fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito ao Laodikia - Laharana Telopolo

Jeff Pippenger
2026-01-16

Nomera Telopolo

Ny fahatanterahana Mesianika ao amin'ny bokin'i Matio dia ahitana ny mari-dàlan'ny fotoan'ny farany, ny mari-dàlan'ny hafatra izay ampanaovina endrika ara-dalàna, ary vavolombelona roa momba ny mari-dàlan'ny 9/11: ny iray dia vavolombelon'ny hafatra anatin'ny ho an'i Laodikia, ary ny iray kosa dia ny hafatra ivelany momba ny fampihorohoroana ataon'ny finoana silamo. Mety indrindra raha asehon'ny roa amin'ireo fahatanterahana Mesianika roa ambin'ny folo ao amin'i Matio ny mari-dàlan'ny 9/11, satria ny 9/11 dia ahitana ny hafatry ny anjely faharoa, izay misy fanindroany mandrakariva. Ny fahafatesana tamin'ny 18 Jolay 2020 no mari-dàlana fahadimy nodinihintsika; avy eo, ny feo any an-efitra tamin'ny Jolay 2023 no fahenina, ary ny fitsanganana amin'ny maty tamin'ny 2024 no fahafito. Ny fahatanterahana Mesianika fahavalo dia ny Antso amin'ny Mamatonalina.

Ny Tondro-dalana Mesianika Fahavalo dia ny Antso Amin'ny Misasakalina

Izany rehetra izany no natao, mba hahatanteraka izay nampilazaina ny mpaminany hoe: Lazao amin'ny zanakavavin'i Ziona: Indro, ny Mpanjakanao avy ho anao, malemy fanahy sady mitaingina boriky, dia zanaboriky, zanak'ny biby entam-boriky. Matio 21:4, 5.

Faminaniana

Mifalia indrindra, ry zanakavavin'i Ziona; mihobia, ry zanakavavin'i Jerosalema: indro, ny Mpanjakanao avy ho anao; marina Izy sady manana famonjena; manetry tena, mitaingina ampondra, dia zana-boriky taranak'ampondra. Zakaria 9:9.

“Dimanjato taona talohan'izany, ny Tompo dia efa nanambara tamin'ny alalan'i Zakaria mpaminany hoe: ‘Mifalia indrindra, ry zanakavavin'i Ziona; mihobia, ry zanakavavin'i Jerosalema. Indro, ny Mpanjakanao avy ho anao. Marina Izy sady mitondra famonjena; manetry tena, ary mitaingina boriky, dia zanak'ampondra, zanak'ampondra vavy.’ [Zakaria 9:9.] Raha nahatsapa ny mpianatra fa nandeha ho amin'ny fitsarana sy ho amin'ny fahafatesana Kristy, dia tsy ho nahatanteraka izany faminaniana izany izy ireo.”

“Toy izany koa, i Miller sy ireo namany dia nahatanteraka faminaniana, ka nanambara hafatra izay efa nolazain'ny tsindrimandry mialoha fa homena izao tontolo izao, nefa tsy ho hainy nambara izany raha toa ka nahatakatra tanteraka ireo faminaniana manondro ny fahadisoam-panantenany izy ireo, sy mampiseho hafatra hafa iray izay tsy maintsy hotorina amin'ny firenena rehetra alohan'ny hahatongavan'ny Tompo. Ny hafatry ny anjely voalohany sy faharoa dia nomena tamin'ny fotoana voatendry, ary nahavita ny asa izay

nokasain'Andriamanitra hotanterahina tamin'ny alalany.” The Great Controversy, 405.

Ny tsy fahafantarana araka ny tokony ho izy ny Tenin'Andriamanitra ara-paminaniana dia tafiditra tao amin'ny tantaran'ny fidiran'i Kristy tamim-boninahitra, ary koa tao amin'ny tantara mifanandrify amin'ny fanambarana ny hafatry ny Antso amin'ny Misasakalina tamin'ny 1844. Ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo dia takiana hahatakatra “ireo faminaniana manondro ny fahadisoam-panantenan'izy ireo.” I Jaona ao amin'ny Apokalypsy faha-10 dia ampandrenesina mialoha fa ny hafatry ny boky kely, izay ho mamy eo am-bavany, dia hivadika ho mangidy.

“Tsy manana na inona na inona hatahorana isika amin'ny ho avy, afa-tsy raha manadino ny lalana nitondran'ny Tompo antsika sy ny fampianarany teo amin'ny tantarantsika taloha isika.” Life Sketches, 196.

Ny “fitarihan'ny Tompo” tamin'ny lasa dia aseho, ankoatra ireo asam-pitondrany hafa, ho tahaka ny tanany izay nanarona fahadisoana tao amin'ny tarehimarika, satria tsy izay no tsara indrindra ho an'ny Millerita ny hahatakatra mialoha ny fahadisoam-panantenany, tahaka izay tsy naha-tsara indrindra ho an'ny mpianatra koa ny hahatakatra ireo singa rehetra tamin'ny fahadisoam-panantenany teo amin'ny hazo fijaliana. Nefa ny tantaran'ny fanambarana ny Antso Antsasak'alina dia fantatra ho ilay tena fahazavana mitarika ho any an-danitra mihitsy, ary izany dia voamarika ao amin'ny fahitana voalohany indrindra nomena an'i Ellen White. Tsy maintsy mahatakatra ny fahadisoam-panantenan'ny mpianatra sy ny an'ny Millerita ny iray hetsy sy efatra amby efatra alina. Ny mandà izany fahazavana izany dia ny mianjera hiala amin'ny lalana.

“Nisy mazava mamirapiratra napetraka teo ivohony, tany am-piandohan'ny lalana, izay nolazain'ny anjely tamiko fa ny ‘antso amin'ny misasakalina.’ Io mazava io dia namirapiratra nanaraka ny lalana manontolo, ary nanome hazavana ho an'ny tongotr'izy ireo, mba tsy ho tafintohina izy.”

“Raha nibanjina an'i Jesosy foana izy, Ilay teo anoloany indrindra, nitarika azy ho any amin'ny tanàna, dia voaro izy. Kanjo vetivety dia sasany no reraka, ka nanao hoe lavitra dia lavitra loatra ny tanàna, ary nanantena izy fa ho efa tafiditra tao taloha. Dia nampahery azy Jesosy tamin'ny nanandratany ny sandriny ankavanana be voninahitra; ary avy tamin'ny sandriny no nivoahan'ny fahazavana izay nitsoka nanerana ny antokon'ny Adventista, ka niantso mafy izy hoe: ‘Haleloia!’ Ny hafa kosa, tamin-kadalana, nandà ilay fahazavana tao aoriany, ka nanao hoe tsy Andriamanitra no nitarika azy hivoaka ho lavitra toy izany. Dia maty ilay fahazavana tao aoriany, ka namela ny tongony ho ao anatin'ny haizina tanteraka, ary tafintohina izy ka tsy nahita intsony ny marika sy Jesosy, dia nianjera niala tamin'ny lalana ho any amin'ilay izao tontolo maizina sy ratsy fanahy etsy ambany.” Christian Experience and Teachings of Ellen G. White, 57.

Ny mari-pamantarana fahavalo dia ny Antso amin'ny Misasakalina, araka ny naseho tamin'ny fidiran'i Kristy tamim-boninahitra tao Jerosalema.

“Tsy dia tamin'ny alalan'ny fandresen-dahatra loatra no nitondrana ilay antso amin'ny misasakalina, na dia mazava sy tsy azo ivalozana aza ny porofon'ny Soratra Masina. Nisy hery manery niaraka taminy, izay nanetsika ny fanahy. Tsy nisy fisalasalana, tsy nisy fanontaniana.

Tamin'ny fotoana nidiran'i Kristy tamim-boninahitra tao Jerosalema, ny vahoaka izay tafangona avy amin'ny faritra rehetra amin'ny tany mba hitandrina ny fety dia nirohotra ho any an-tendrombohitra Oliva; ary rehefa niaraka tamin'ilay vahoaka betsaka izay nanatitra an'i Jesosy izy ireo, dia tratran'ny aingam-panahin'izany fotoana izany ka nanampy nampitombo ilay antso hoe: 'Hosoa anie izay avy amin'ny anaran'ny Tompo!' [Matio 21:9.] Tahaka izany koa, ireo tsy mino izay nirohotra ho any amin'ny fivoriana ny Advantista—ny sasany noho ny fahalianana, ary ny sasany mba haneso fotsiny—dia nahatsapa ny hery mandresy lahatra izay nanaraka ilay hafatra hoe: 'Indro, avy ny Mpampakatra!'” Spirit of Prophecy, boky faha-4, 250, 251.

Mba ho virjiny hendry amin'ny andro farany dia mitaky, araka ny filàna ara-paminaniana, ny handalovan'ireo virjiny hendry ireo fahadisoam-panantenana, izay avy eo no mampiditra ny fotoana niandrasana resahin'ny fanoharana. Raha tsy misy ny fanandramana amin'ny fotoana niandrasana, dia tsy virjiny hendry ianao na virjiny adala.

“Ny fanoharana ny amin'ny virijina folo ao amin'ny Matio 25 dia maneho koa ny fanandraman'ny vahoaka Advantista.” The Great Controversy, 393.

Na ahoana na ahoana, ireo virijiny hendry amin'ny andro farany dia tsy maintsy mandalo fahadisoam-panantenana izay mifanitsy amin'ny 19 Aprily 1844, satria ny fanandramana ao amin'ilay fanoharana dia ny fanandraman'ireo efatra arivo amby efapolo sy iray hetsy, izay ambaran'i Jaona ao amin'ny Apokalypsy ho virijiny.

Ireo no tsy voaloton'ny vehivavy; fa virijina izy. Ireo no manaraka ny Zanak'ondry na aiza na aiza alehany. Ireo no navotana avy tamin'ny olona, ho santatr'vokatra ho an'Andriamanitra sy ho an'ny Zanak'ondry. Apokalypsy 14:4

Firy amin'ireo fanoharan'i Kristy no voatondro mivantana sy mazava fa tanteraka hatramin'ny litera farany? Ny fanoharana rehetra dia hotanterahina hatramin'ny litera farany, kanefa ny fanoharana ny amin'ireo virijina folo no aseho manokana ho efa tanteraka tamin'ny lasa sy mbola ho tanteraka amin'ny hoavy “hatramin'ny litera farany.” Ampitahaina amin'ilay anjely fahatelo izy, izay tsy maintsy mitoetra ho fahamarinana ankehitriny hatramin'ny 1844 ka mandra-pitsangan'i Mikaela sy hikatonan'ny fotoam-pahasoavan'ny olombelona.

“Matetika aho no tarihina ho amin'ny fanoharana ny amin'ireo virijina folo, izay dimy tamin'ireo no hendry, ary dimy no adala. Efa tanteraka io fanoharana io ary mbola ho tanteraka amin'ny antsihiriany indrindra, satria manana fampiharana manokana amin'izao fotoana izao izy, ary, tahaka ny hafatry ny anjely fahatelo, dia efa tanteraka ary mbola hitohy ho fahamarinana ankehitriny mandra-pahatongan'ny faran'ny fotoana.” Review and Herald, August 19, 1890.

Mandra-pahatapitry ny andro, ny fanoharana ny amin'ny virijina folo dia fahamarinana ankehitriny, ary ny Antso amin'ny Misasak'alina dia mbola ho tanteraka indray araka ny teny marina indrindra.

“Misy izao tontolo izao mandry ao amin'ny faharatsiana, ao amin'ny fitaka sy ny famitahana, ao amin'ny aloky ny fahafatesana indrindra,—matory, matory. Iza no mahatsiaro fahoriana

lalina ao amin'ny fanahy mba hamoha azy? Feo inona no mahatratra azy? Nentin-kambara ho amin'ny ho avy ny saiko, tamin'ny fotoana hanomezana ny famantarana. 'Indro, avy ny Mpampakatra; mivoaha hifanena aminy.' Fa ny sasany kosa dia ho nihemotra tamin'ny fahazoana ny diloilo hamenoana ny jirony, ary tara loatra vao ho hitany fa ny toetra, izay asehon'ny diloilo, dia tsy azo afindra." Review and Herald, February 11, 1896.

Ny Antso amin'ny Miasakalina no mari-pamantarana manaraka eo amin'ny faravodilanitra ao amin'ny fihetsiketsehan'ny iray hetsy sy efatra alina sy efatra arivo. Io mari-pamantarana io dia miaraka amin'ny fanenjarahana izay manomboka manohitra ny mahatoky mialoha ny lalàn'ny Alahady. Ivelany izany fanenjarahana izany, ary anatin'ny koa; ary ao amin'ny ilay fanenjarahana anatin'ny dia misy tandindona roa miavaka. Ny iray amin'ireo tandindona ireo dia i Jodasy, ary ny iray kosa ny Synedriona.

Ny Mariky ny Lalana Mesianika Fahasivy dia ny Famadihana noho ny Volafotsy 30.

Dia tanteraka tamin'izay izay nampilazaina an'i Jeremia mpaminany hoe: Ary noraisiny ny sekely volafotsy telo-polo, vidin'ny nohamarinina vidy, dia ilay novidian'ny zanak'Isiraely; ary nomeny ho an'ny tanin'ny mpanefy vilany ireny, araka izay nandidian'ny Tompo ahy. Matio 27:9, 10.

Faminaniana

Ary hoy izaho taminy hoe: Raha ataonareo fa mety, dia omeo ahy ny karamako; fa raha tsy izany, dia aza omena. Dia nolanjainy ho karamako ny sekely volafotsy telo-polo. Ary hoy Jehovah tamiko: Atsipazo any amin'ny mpanefy vilany izany, dia ilay vidiny tsara nanomezan'ireo ahy. Dia nalaiko ny sekely volafotsy telo-polo ka natsipiko tany amin'ny mpanefy vilany tao an-tranon'i Jehovah. Zakaria 11:12, 13.

Ny famadihan'i Jodasy dia maneho ny famadihan'ireo mpisorona sandoka, fa ny isa 30 dia maneho ny taonan'ny mpisorona. Ny mpisorona, izay Levita koa, dia diovin'ny Iraky ny Fanekena tahaka ny volamena sy volafotsy. Ny sekely volafotsy telopolo an'i Jodasy dia maneho ny fanadiovana ireo mpisorona sandoka amin'ny lalàn'ny Alahady; na dia maty talohan'ny hazo fijaliana aza i Jodasy, dia mbola tamin'io andro io ihany izany. Jodasy dia tsy tandindon'ny Synedriona; fa tandindon'ny olona iray izay noheverina ho isan'ny mpianatr'i Kristy.

Amin'ny maha-mpianatr'i Kristy anao dia mpianatry ny fanosoran'i Jesosy ianao. Ny fanosorana tamin'ny batisa nataony no nanova ny anarany ho Jesosy Kristy, satria ny hoe Kristy dia midika hoe—Ilay Voahosotra. Niova ny anarany tamin'izany, satria tamin'izany Izy dia tokony hanamafy ny fanekena amin'ny maro mandritra ny herinandro iray, ary mariky ny fifandraisan'ny fanekena iray lehibe indrindra ny fiovan'anarana. Jesosy dia nohosorana tamin-kery tamin'ny batisa nataony. Ny hoe mpianatr'i Kristy dia midika fa mpianatry ny batisany ianao. Tamin'ny batisany no nanosorana Azy tamin-kery. Ny fanambarana nataon'i Petera ao amin'ny Matio 16:18 dia fantatra eo amin'ny tontolon'ny teôlôjia kristiana amin'ny anarana hoe "Fiekem-pinoana Kristiana." Iray amin'ireo lohahevitra lehibe iadian-kevitra eo amin'ireo teôlôjiana sy

manam-pahaizana izany. Amin'ny ankapobeny, ny adihevitra ny teôlôjiana sy ny manam-pahaizana dia mamaritra zavatra tsy manan-danja, na angamba manan-danja kely ihany, nefa mitoetra hatrany ny hevitra fototra, dia ny hoe takatry ny Kristianisma fa rehefa nohosorana Jesosy dia tamin'izay Izy no tonga Mesia.

Hoy Izy nanao taminy hoe: Fa ianareo kosa manao Ahy ho iza? Ary Simona Petera namaly ka nanao hoe: Hianao no Kristy, Zanak'Andriamanitra velona. Matio 16:15, 16.

Ny anarana voalohany nananan'i Petera dia nitondra izany fahamarinana izany indrindra, fa Simona Barjona dia midika hoe "izay mandre ny hafatry ny voromailala," izay ilay hafatry ny batisany. Ny batisany dia mifanaraka amin'ny 9/11, ary Jodasy dia maneho ireo izay tamin'ny fotoana iray dia nilaza fa nahatakatra ny 9/11, nefa very lalana teny amin'ny diabe. Jodasy dia tsy tandindon'ny Synedriona, fa izy ireo no maneho ny fiangonana Advantista Mitandrana ny Andro Fahafito Laodiseana. Jodasy dia nanome vavolombelona ho an'ny Synedriona, kanefa ny tandindon'ny fikomian'ny Synedriona dia hafa noho ny fikomian'i Jodasy. Ny fikomian'ny Synedriona dia aseho amin'ity nofy manaraka ity.

"Ndzi hlengeleta matsalwa ya mina, kutani hi sungula riendzo ra hina. Endleleni hi khomile minhlango yimbirhi eOrange, naswona hi kume vumbhoni bya leswaku kereke yi vuyeriwile yi tlhela yi khutaziwa. Na hina vini hi pfuxetiwe hi Moya wa Hosi. Evusiku byebyo ndzi lorhile leswaku a ndzi ri eBattle Creek, ndzi languta hi nghilazi ya le tlhelo ya nyangwa, kutani ndzi vona ntlawa wu ta wu ri karhi wu ya endlwini, vambirhi hi vambirhi. A va languteka va tiyile naswona va tiyimisele. A ndzi va tiva swinene, kutani ndzi hundzuka ku ya pfula nyangwa wa kamara ro amukela vayeni leswaku ndzi va amukela, kambe ndzi ehleketa leswaku ndzi ta tlhela ndzi languta. Xivono xi hundzukile. Ntlawa wolowo sweswi a wu vonaka wu fana ni nkholuko wa Khatoliki. Un'wana a a khome xihambano evokweni ra yena, un'wana a a khome rihlanga. Kuteloko va ri karhi va tshinela, loyi a a rhwale rihlanga a endla xirhendzevutana ku rhendzela yindlu, a vula kanharhu a ku: 'Yindlu leyi yi yirisiwile. Tinhundzu ti fanele ku tekiwa. Va vulavurile hi ku kaneta oda ya hina yo kwetsima.' Nchavo wu ndzi khomile, kutani ndzi tsutsuma endlwini, ndzi huma hi nyangwa wa le n'walungu, kutani ndzi tikuma ndzi ri exikarhi ka ntlawa wa vanhu, van'wana va vona a ndzi va tiva, kambe a ndzi nga ringeti ku vulavula rito na rin'we na vona hi ku chava ku xengiwa. Ndzi ringetile ku lava ndhawu yo tumbela leyi tiyeke laha ndzi nga ta rila ni ku khongela kona ndzi nga hlangani ni mahlo lama hisekelaka, lama lavisisaka, kun'wana ni kun'wana laha ndzi hundzukaka kona. A ndzi phindha-phindha hi ku tala ndzi ku: 'Loko ntsena ndzi nga swi twisisa leswi! Loko vo ndzi byela leswi ndzi swi vuleke kumbe leswi ndzi swi endleke!'"

"Nitomany sy nivavaka mafy aho raha nahita ny fanananay nogiazana. Niezaka namaky fangorahana na famindram-po ho ahy teo amin'ny fijerin'ireo manodidina ahy aho, ary tsikaritro ny endrik'olona maromaro izay noheveriko fa hiresaka amiko sy hampionona ahy raha tsy natahotra izy ireo sao ho hitan'ny hafa. Nanao ezaka indray mandeha aho handositra ny vahoaka, fa nony hitako fa narahi-maso aho, dia nafeniko ny fikasako. Nanomboka nitomany mafy aho sady nanao hoe: 'Raha mba nolazainy tamiko ihany izay nataoko na izay nolazaiko!' Ny vadiko, izay natory teo am-pandriana tao amin'io efitra io ihany, dia nandre ahy nitomany mafy ka namoha ahy. Lena ny ondako noho ny ranomaso, ary alahelo mavesatra

no nandry tamin'ny fanahiko.” Testimonies, volume 1, 577, 578.

Ny fampiharana ilay foto-kevitra milaza fa miresaka bebe kokoa momba ny andro farany noho ny andro niainany ny mpaminany, dia mampitranga fanontaniana tena manetriketrika ho an'ireo mpitarika ao amin'ny fiangonan'ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito. Rahavavy White dia “nanangona” ny “sorany” ka nanomboka dia hiverina ho any Battle Creek. Tamin'izany fotoana izany, Battle Creek no foiben'ny asa, tahaka an'i Tacoma Park ankehitriny, na Jerosalema tamin'ny andron'i Kristy. Nangoniny hoenti-manao ilay dia ny sorany, rehefa avy nanambara ny tolona izay efa niainany mikasika ny sorany izy. Ny tontolon-kevitra ny nofiny dia momba ny sorany. Tao amin'ny tanànan'i Wright no niseho ilay tolona.

“Raha tany Wright izahay, dia efa nandefa ny sora-tanako ho an'ny No. 11 tany amin'ny biraon'ny famoahana, ary saika isaky ny fotoana rehetra tsy tao am-pivoriana aho dia nampiasako hanoratana ny lahatsoratra ho an'ny No. 12. Ny heriko, na ara-batana na ara-tsaina, dia voasedra mafy indrindra teo am-piasana ho an'ny fiangonana tany Wright. Tsapako fa tokony hiala sasatra aho, nefa tsy nahita fotoana ahazoana fanamaivanana. Niteny tamin'ny olona imbetsaka isan-kerinandro aho, ary nanoratra pejy maro misy fijoroana vavolombelona manokana. Navesatra tamiko ny enta-mavesatry ny fanahy, ary lehibe loatra ny andraikitra tsapako, ka ora vitsy monja isan'alina no azoko natoriana.”

“Raha teo am-piasana tamin'ny fitenenana sy fanoratana toy izany aho, dia naharay taratasy avy any Battle Creek izay nahakivy tokoa. Raha namaky izany aho, dia nahatsapa fahakiviana tsy hay lazaina tao am-panahy, tonga hatramin'ny fijalian-tsaina, izay toa nampahalemy vetivety ny herin'ny aiko. Nandritra ny alina telo dia saiky tsy nahita tory mihitsy aho. Nitebiteby sy very hevitra ny saiko. Nafeniko araka izay azoko natao ny fihetseham-poko tamin'ny vadiko sy tamin'ilay ankohonana feno fangorahana izay nitoeranay. Tsy nisy nahalala ny fiasarako na ny vesatry ny saiko, raha niara-nivavaka tamin'ilay ankohonana aho tamin'ny fanompoam-pivavahana maraina sy hariva, ka nitady hametraka ny entako teo amin'Ilay Mpitondra Enta-mavesatra lehibe. Nefa avy tamin'ny fo norovitry ny fangirifiriana ny fangatahako, ary tapaka sy tsy nifamatotra tsara ny fivavahako noho ny alahelo tsy voafehy. Niakatra nankany amin'ny atidohako ny ra, ka matetika nampivembena ahy sy saika hahalavo ahy. Matetika aho no nandeha ra avy amin'ny orona, indrindra rehefa nanao ezaka hanoratra. Voatery najanoko ny fanoratako, nefa tsy azoko nafoy tsy ho eo amiko ny vesatry ny tebiteby sy ny andraikitra nanindry ahy, satria tsapako fa nanana fanambarana ho an'ny hafa aho, izay tsy azoko natolotra azy ireo.”

“Naharay taratasy iray hafa indray aho, nilaza tamiko fa noheverina ho tsara kokoa ny hanemotra ny famoahana ny No. 11 mandra-pahafahako manoratra izay naseho tamiko momba ny Health Institute, satria ireo izay niandraikitra izany asa izany dia tena nila vola tokoa ary nila ny herin'ny fijoroako vavolombelona mba hampihetsika ny rahalahy. Dia nosoratako ny ampahany tamin'izay naseho tamiko momba ny Institute, nefa tsy azoko navoaka ny lohahevitra manontolo noho ny fiakaran'ny ra tany amin'ny atidoha. Raha mba noheveriko fa ho ela toy izany ny fahataran'ny No. 12, dia tsy ho nandefa mihitsy aho na amin'inona na amin'inona ilay ampahan-javatra voarakitra ao amin'ny No. 11. Nihevitra aho fa rehefa avy niala sasatra andro vitsivitsy dia ho afaka hanohy indray ny fanoratako. Kanjo, tamin'ny

alaheloko lehibe, dia hitako fa ny toetry ny atidohako no nahatonga izany ho tsy hainy tanterahina tamiko ny hanoratra. Nialako tanteraka ny hevitra ny hanoratra fijoroana vavolombelona, na ankapobeny na manokana, ary tao anatin'ny fahoriana tsy an-kiato aho satria tsy afaka nanoratra izany.”

“Tamin’izao toe-javatra izao dia noheverina fa hiverina any Battle Creek izahay ka hijanona any mandra-pahatsaran’ny lalana, izay feno fotaka sy simba, ary mba hahafahako mamita any ny No. 12. Tena naniry mafy ny hahita ireo rahalahiny tany Battle Creek ny vadiko, sy ny hiresaka amin’izy ireo ary hifaly miaraka aminy amin’ny asa izay nataon’Andriamanitra ho azy. Nangoniko ny asa soratro, ary niainga tamin’ny dianay izahay. ...” Testimonies, boky faha-1, 576, 577.

Amin’ny andro farany, ny fitarihan’ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito, izay aseho ho Battle Creek sy ireo izay “fantany tsara,” dia niova ho filaharana katolika. Ny fitarihan’ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito dia niova ho filaharana katolika. Tao amin’ily nofy dia tonga izy ireo “tsiroaroa,” ny iray nitondra volotara, ary ny iray hafa nitondra hazo fijaliana. Nanao faribolana nanodidina ny trano izy ireo ary nanambara intelo hoe: “Voarara ity trano ity. Tsy maintsy alaina ny fananana. Efa niteny nanohitra ny fikambanana masinay izy ireo.” Inona avy ireo “fananana” ao amin’ily “trano” izay nalain’ireo mpitarika katolika tao Battle Creek? Inona ily “fikambanana masina” an’ny fiangonana katolika izay “nitenenana nanohitra?”

Angamba ny fanontaniana azo apetraka amin’ny fomba mivantana kokoa dia izao: “fikonfesionana iza tao amin’ny Katolisisma no nitarika tamin’ny Inkisisiona?” Ny Inkisisiona dia nanomboka tamin’ny fikambanan’ny Dominikana, talohan’ny nisehoan’ny Zezoita teo amin’ny tantara; nefa raha vao tafiditra izy ireo, dia izy no fikambanana izay nitarika sy nampisongadina ny habibiana sy ny fandatsahan-dra.

“Nanerana ny tontolo kristiana, ny Protestantisma dia norahonan’ireo fahavalo mahery sy mahatahotra. Rehefa efa lasa ny fandresena voalohan’ny Fanavaozana, dia niantso hery vaovao i Roma, nanantena ny hahatanteraka ny fandranganana azy. Tamin’izany fotoana izany no niforonan’ny fikambanan’ny Zezoita, izay faran’izay lozabe sy tsy manan-tsiny ary mahery indrindra tamin’ireo mpiaro ny fivavahana papista rehetra. Nisaraka tamin’ny fatorana eto an-tany sy ny tombontsoan’olombelona, maty tsy nahatsiaro ny fitakian’ny fitiavana voajanahary, ary nampanginina tanteraka ny saina sy ny fieritreretana, dia tsy nahalala fitsipika na fatorana hafa izy ireo afa-tsy ny an’ny fikambanany, ary tsy nahalala adidy hafa afa-tsy ny hanitatra ny fahefany. Ny filazantsaran’i Kristy dia nampahatanjaka ireo izay nifikitra taminy hiatrika loza sy haharitra amin’ny fahoriana, tsy ho kivy noho ny hatsiaka, ny hanoanana, ny fiasarana ary ny fahantrana, mba hitondra avo ny sainan’ny fahamarinana manoloana ny fampijaliana, ny tranomaizina, ary ny tsatoka famonoana. Mba hiadiana amin’ireo hery ireo, ny zezoitisma dia nanome aingam-panahy feno firehetam-po tafahoatra ny mpanara-dia azy, ka nahafahany niaritra loza mitovy amin’izany sy nanohitra ny herin’ny fahamarinana tamin’ny fitaovam-piadiana rehetra avy amin’ny fitaka. Tsy nisy heloka bevava lehibe loatra ka tsy ho vitany, tsy nisy fitaka ambany loatra ka tsy ho nataony, ary tsy nisy fisalobonana sarotra loatra ka tsy ho noraisiny. Na dia efa nanao voady ho amin’ny fahantrana sy fanetren-tena mandrakizay aza izy ireo, dia tanjona nokendreny tamim-pitandremana ny hahazo harena sy

fahefana, ka hanokan-tena amin'ny fandravana ny Protestantisma sy ny famerenana indray ny fahefana fara tampon'ny papa.”

“Rehefa niseho ho mpikambana tamin'ny fikambanany izy ireo, dia nitafy fitafian'ny fahamasinana, namangy tranomaizina sy hopitaly, nanompo ny marary sy ny mahantra, nilaza fa efa nanda izao tontolo izao, ary nitondra ny anarana masin'i Jesosy, Izay nandehandeha nanao soa. Kanefa tao ambadik'io fiseho ivelany tsy manan-tsiny io dia matetika no nafenina ny fikendrena ratsy indrindra sy mahafaty indrindra. Foto-kevitra fototra tao amin'ilay fikambanana ny hoe ny farany no manamarina ny fomba enti-manatratra azy. Araka izany fitsipika izany, ny lainga, ny halatra, ny fianianana lainga, ny famonoana olona an-kafetsena, dia tsy vitan'ny hoe azo avela ihany, fa mendri-piderana koa, raha nanompo ny tombontsoan'ny fiangonana. Tamin'ny fisalobonana samihafa no nidiran'ny Zezoita tsikelikely tao amin'ny raharaham-panjakana, niakatra ho mpanolotsainan'ny mpanjaka, ary namolavola ny politikam-pirenena. Tonga mpanompo izy ireo mba hiasa ho mpitsikilo amin'ny tompony. Nanorina kolejy ho an'ny zanak'andriana sy ny zanaky ny andriana ambony izy ireo, ary sekoly ho an'ny sarambabem-bahoaka; ary ny zanaky ny ray aman-dreny Protestanta dia voasarika hanaraka ny fombafomba papista. Ny voninahitra ivelany rehetra sy ny fampideraderana amin'ny fanompoam-pivavahana romana dia nampiasaina mba hampisavorovoro ny saina sy hampanjambena ary hahasrika ny eritreritra, ka tamin'izany dia voafitaky ny zanaka ny fahafahana izay efa niasan'ny ray aman-dreniny mafy sy nandatsahany rà. Niely haingana nanerana an'i Eoropa ny Zezoita, ary na taiza na taiza nalehany dia nanaraka izany ny fifohazan'ny papa.”

“Mba hanomezana hery bebe kokoa azy ireo, dia nivoaka ny bulla iray namerenana indray ny Inquisition. Na dia teo aza ny fankahalana sy ny fivakisana nentin'ny olona taminy, na dia tany amin'ny tany katolika aza, dia naorina indray io tribonaly mahatsiravina io tamin'ny alalan'ny mpitondra papista, ary naverina tao amin'ny trano-maizina miafina tao aminy ny habibiana mahatsiravina loatra ka tsy mahazaka ny hazavan'ny andro. Tany amin'ny firenena maro, an'arivony maro tsy tambo isaina tamin'ireo tena voninkazon'ny firenena, ireo madio indrindra sy ambony toetra indrindra, ireo tena manan-tsaina sy nahita fianarana ambony indrindra, mpitandrina masina sy feno fanoloran-tena, olom-pirenena mazoto miasa sy tia tanindrazana, manam-pahaizana mampirapiratra, mpanakanto manan-talenta, mpanao asa-tanana mahay, no novonoina na noterena handositra ho any amin'ny tany hafa.

“Ireo no fitaovana izay nantsoin'i Roma mba hamonoana ny fahazavan'ny Fanavaozana, hanesorana amin'ny olombelona ny Baiboly, ary hampodiana indray ny tsy fahalalana sy ny finoanoam-poanan'ny Andro Maizina. Nefa noho ny fitahian'Andriamanitra sy ny asan'ireo lehilahy mendrika izay natsangany handimby an'i Liotera, dia tsy resy ny Protestantisma. Tsy avy tamin'ny fankasitrahana na ny hery fiadian'ny andriana no nahazoany ny tanjany. Ny firenena madinika indrindra, dia ireo firenena manetry tena sy kely hery indrindra, no tonga fiarovana mafy ho azy. I Genève kely, teo afovoan'ireo fahavalo mahery nikotrika ny handringana azy; i Holandy teo amin'ny moron-tanim-pasiny amoron'ny ranomasina avaratra, niady tamin'ny jadon'i Espaina, izay tamin'izany no fanjakana lehibe indrindra sy manankarena indrindra; i Soeda mangatsiaka sy karankaina no nahazo fandresena ho an'ny Fanavaozana.” The Great Controversy, 234, 235.

Ny Eglizy Katolika dia nanao izay rehetra azony natao mba hanafenana ny Baiboly tamin'ny olona, tamin'ny filazana fa ambonin'ny Tenin'Andriamanitra ny lovantsofiny sy ny fanaony jentilisa. Ny mpitarika ny Advantisma Laodiseana dia tsy hitondra ireo mpanohitra any amin'ny fitsarana noho ny amin'ny asa soratr'i Ellen White, fa ny Katolika izay milaza tena ho mpitarika ao Battle Creek kosa dia hanao izany. Ny tena votoatin'ilay bibidia, dia ny Katolisisma, dia ny fampiasana ny fahefana ara-nofa mba hanatanterahana tanjona ara-pivavahana. Rehefa nitady ny fahefana ara-dalàna sy ara-nofa ny Advantisma mba hitantanana ny andrim-panjakany, dia hita ny vokatry ny “filaminana masina” natsangany.

Ao anatin'ny tontolon'ny lanonana auto-da-fé (asa-pinoana) tamin'ny Fitsarana Fanadihadiana Espaniola, ny zozoro sy ny hazo fijaliana dia miseho ho singa ara-panoharana mifandray amin'ny fanomboana an'i Kristy. Ny zozoro dia manondro ilay tehim-panjakana fanesoana napetraka teo an-tanan'i Jesosy nandritra ny nanosorana Azy satroboninahitra tsilo, izay nampiasain'ny miaramila romana hikapohana Azy, ka maneho fanesoana, fijaliana ary fanamavoana.

Ny hazo fijaliana dia asongadina miharihary ao amin'ny filaharana auto-da-fé. Hazo fijaliana maitso iray (matetika saronana lamba mainty crepe) no natao ho famantarana ny Inquisition, ka nentina tamin'ny filaharana manokana fanomanana ny andro mialoha ary naseho nandritra ny hetsika. Izy io no naneho ny fahefan'ilay tribonaly.

Ny fandrara ny fananana dia manondro ny fakàna an-keriny ny fananan'ny olona voaheloka (fampisamborana ara-pitsarana na fandrohana ara-dalàna), izay sazy fampiasan'ny Inquisition matetika mba hamatsiana ny tribonaly sy hanasaziana ny fivadiham-pinoana. Nambara ampahibemaso izany tao amin'ny didim-pitsarana auto-da-fé, ka nanasongadina ny fanalam-baraka ampahibemaso sy ny fampitahorana ho fisorohana.

Ny asa soratr'i Ellen G. White dia manameloka mazava sy tsy azo iadian-kevitra ny fitarihana izay handrara ny asa sorany, amin'ny fikasana hampangina ny hiran'ny tanim-boaloboka izay hiraina; nefa izany no asa farany ataon'ny filaharana tsy masina iray, mialoha indrindra ny hanehoany ampahibemaso ny toetrany eo amin'ny lalàn'ny Alahady. Ny “filaharana katolika” iray dia mifanaraka amin'ireo anti-panahy dimy amby roapolo niankohoka tamin'ny masoandro. Ao amin'ireto fehintsoratra efatra manaraka ireto, ny fehintsoratra voalohany dia manolotra ny “vahoakan'Andriamanitra milaza tena ho Azy,” amin'ny “andro farany.” Mampianatra mazava ilay andalan-teny fa amin'ny andro farany, ireo mpitandrina Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito dia ao amin'ny “fiangonana sy amin'ny fivoriana lehibe eny an-kalamanjana,” “hanery amin'ny olona ny maha-zava-dehibe ny fitandremana ny andro voalohany amin'ny herinandro.”

“Ny Tompo dia manana ady amin'ny olony izay milaza ho Azy amin'izao andro farany izao. Amin'izao ady izao dia handray lalana mifanohitra tanteraka amin'izay nalehan'i Nehemia ny olona eo amin'ny toerana misy andraikitra. Tsy hoe tsy hiraharaha sy hanamavo ny Sabata ihany izy ireo, fa hiezaka koa hisakana ny hafa tsy hitandrina izany amin'ny fandevenana azy ao ambanin'ny korontan'ny fomba amam-panao sy ny lovantsofina. Ao am-piangonana sy amin'ny fivoriana lehibe eny an-kalamanjana, ny mpitandrina dia hanizingizina amin'ny vahoaka ny amin'ny maha-ilaina ny fitandremana ny andro voalohan'ny herinandro. Misy loza eny an-dranomasina sy eny an-tanety; ary hitombo ireo loza ireo, ka hisy voina iray hanaraka

akaiky ny iray hafa; ary ilay antokon'olona vitsy mitandrina ny Sabata amin'ny feon'ny fieritreretana no hotondroina ho ireo mitondra ny fahatezeran'Andriamanitra amin'izao tontolo izao noho ny tsy firaharahiany ny Alahady.”

Mazava fa ny Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito no tondroina eto ho ilay “vahoakan'Andriamanitra milaza tena” izay hamporisika ny fitandremana ny Alahady, ary izy ireo koa no hanondro “hivoaka” “ilay antokon'olona vitsy mitandrina ny Sabata noho ny feon'ny fieritreretana.” Ao amin'ny andalana manaraka dia asongadiny fa haverina indray ny fanenjehana tamin'ny andro lasa. Nifarana tamin'ny fanondroany ilay vahoakan'Andriamanitra milaza tena, mifanohitra amin'ireo izay lazainy fa mitandrina ny Sabata noho ny feon'ny fieritreretana, ny andalana teo aloha. Avy eo dia ampidiriny ny tantara tamin'ny lasa, ary ampitandremany fa haverina amin'ny andro farany ireny tantara ireny. Tena mazava tokoa izy.

“Mampirisika izao lainga izao Satana mba hahababo azy an'izao tontolo izao. Fikasany ny hanery ny olona handray ny fahadisoan-kevitra. Mandray anjara mavitrika izy amin'ny fampielezana ny fivavahana sandoka rehetra, ary tsy hihemotra amin-javatra na inona na inona izy amin'ny ezaka ataony hanerena ny fampianarana diso. Eo ambanin'ny saron'ny hafanam-po ara-pivavahana, ny olona, izay voataonan'ny fanahiny, dia namorona fampijaliana faran'izay masiaka indrindra ho an'ny namany, ary nampitondra fijaliana mahatsiravina indrindra azy. Mbola mitovy ihany ny fanahin'i Satana sy ny an'ireo solontenany; ary haverina amin'izao androntsika izao ny tantaran'ny lasa.”

“Misy olona izay nametraka ny sainy sy ny sitrapony hanatanteraka ny ratsy; any amin'ny haizin'ny fon'izy ireo lalina no efa nanapahany izay heloka hataony. Ireo olona ireo dia voafitaky ny tenany. Nolaviny ny fitsipika lehibe momba ny fahamarinana avy amin'Andriamanitra, ary nosoloiny fenitra natsangany ho azy izany, ka nony ampitahainy amin'io fenitra io ny tenany dia lazainy ho masina ny tenany. Havelan'ny Tompo hasehony izay ao am-pony izy, ka hasehony amin'ny asany ny fanahin'ilay tompo izay mifehy azy. Avelany hasehony ny fankahalany ny lalàny amin'ny fitondrany ireo izay mahatoky amin'ny fitakian'izany. Hentanin'io fanahin'ny hafanam-po ara-pivavahana io ihany izy izay nandrisika ny vahoaka marobe hanombo an'i Kristy teo amin'ny hazo fijaliana; ny fiangonana sy ny fanjakana dia hikambana ao anatin'ilay firindrana maloto iray ihany.”

“Ny fiangonana ankehitriny dia nanaraka ny dian'ny Jiosy fahiny, izay nanilika ny didin'Andriamanitra noho ny fomban-drazany manokana. Izy dia nanova ny didy, nandika ny fanekena mandrakizay, ary ankehitriny, tahaka ny tamin'izany, ny fireharehana sy ny tsy finoana ary ny tsy fahatokiana no vokany. Ny tena toetrany dia aseho amin'ireto teny avy amin'ny hiran'i Mosesy ireto: ‘Efa nandoto ny tenany izy; ny pentiny tsy pentin'ny zanany; taranaka maditra sy mivilivily izy. Toy izany va no amalianareo an'i Jehovah, ry firenena adala sy tsy hendry? Moa tsy Izy va no Rainao, Izay nividy anao? Tsy Izy va no nanao anao sy nampiorina anao?’” Review and Herald, March 18, 1884.

Misy andininy misesy ao amin'ny Fanahin'ny Faminaniana izay manondro ny fanenjehana amin'ny andro farany hihatra amin'ireo mahatoky amin'Andriamanitra, ary ny “fiangonana ankehitriny” izay tondroiny dia tsy ny Kristianisma amin'ny ankapobeny, fa ilay fiangonana izay

averimberiny lazaina fa voasolo tandindona tamin'ny fiangonana jiosy. Ireo andalan-tsoratra mazava ireo ao amin'ny asa-sorany no antony manosika ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito hanandrana hametraka famerana amin'ny asa-soratr'i Ranabavy White, araka izay asehon'ny nofiny amin'ny fomba tena mifanaraka tsara. Ny asan'izy ireo manohitra ny asa-sorany, izay ireo fananana miharihary tao an-tranony ka tokony hosakanana araka ny nandidian'ireo mpitarika tao Battle Creek izay niova ho amin'ny lamina masina iray an'ny Katolisisma. Ny fanafihan'izy ireo ny asa-sorany dia aseho koa amin'ny alalan'ny fanafihana natao tamin'ny asa-soratr'i Jeremia. Ny nofin'i Ellen White dia vavolombelona faharoa momba ny fandoroana ny asa-soratr'i Jeremia.

Tamin'ny taranaka fahatelo amin'ny Advantisma Laodiseana dia ny marimaritra iraisana no lohahevitra nanjaka indrindra. Ny taranaka fahatelo dia asehon'ny fiangonan'i Pergamosy. Manomboka amin'ny famoahana ny bokin'i W. W. Prescott mitondra ny lohateny hoe The Doctrine of Christ tamin'ny 1919, ka hatramin'ny famoahana ny Questions on Doctrine tamin'ny 1957, no manamarika vanim-potoana iray tetezamita, asehon'ny famoahana alfa iray ary mifarana amin'ny famoahana omega iray. Ny boky voalohany dia naneho ny fandavan'i W. W. Prescott ny Lona avy amin'ny firenen'i Joda, mba handraisany ny fomba fijery protestanta nihemotra momba an'i Kristy. Ny bokin'i Prescott, izay mitondra amin'ny fomba tena mifanaraka tsara ny lohateny hoe The Doctrine of Christ, dia nanala ny votoatin'ny hafatra ara-paminanian'ny Millerita, ka namela sary famaritana foana momba an'i Jesosy, izay ivavahan'ny Katolisisma sy ny Protestantisma nihemotra. Ny boky farany ao amin'io taranaka io kosa dia mamaritra fanamasinana sy fanamarinana izay mandrava ny lalàn'Andriamanitra, ny fahamarinany ary ny famindram-pony. Nomena an'i Isiraely fahiny ny andraikitra ho mpitahiry ny lalàn'Andriamanitra, ary ny Advantisma kosa dia tokony ho mpitahiry tsy ny lalàn'Andriamanitra ihany, fa ny Teniny ara-paminaniana koa. Tamin'ny 1919 dia nisy boky iray nandà ny fiarovana ny Tenin'Andriamanitra ara-paminaniana, ka nanamarika ny fiandohan'ny taranaka fahatelo amin'ny Advantisma Laodiseana, izay nifarana tamin'ny boky iray nandà ny lalàn'Andriamanitra.

“Raha manaram-po amin'ny ditra ao am-ponareo ianareo, ka noho ny fireharehana sy ny fiheveran-tena ho marina dia tsy manaiiky ny fahadisoanareo, dia havelanareo ho eo ambanin'ny fakam-panahin'i Satana. Raha, rehefa asehon'ny Tompo aminareo ny fahadisoanareo, ianareo tsy mibebaka na miaiky izany, dia haverin'ny fitarihan'Andriamanitra handalo amin'izany lalana izany hatrany hatrany ianareo. Havelany hanao fahadisoana mitovy toetra amin'izany ianareo; mbola hitohy ho tsy ampy fahendrena ianareo, ary hantsoinareo hoe fahamarinana ny ota, ary ny fahamarinana hoe ota. Ny hamaroan'ny fitaka izay hanjaka amin'izao andro farany izao dia hanodidina anareo, ary hanova mpitarika ianareo, nefa tsy ho fantatrarao akory fa nanao izany ianareo.” Review and Herald, 16 Desambra 1890.

Pergamos, fiangonana fahatelo, dia nitarika ho amin'i Thyatira, ilay fiangonana papaly, izay taranaka fahefatra, rehefa ireo lehilahy 25 niankohoka tamin'ny tandindon'ny fahefan'i Thyatira.

“Ny fitsipika noraisin'ireo mpanjanaka voalohany, izay namela ny mambran'ny fiangonana ihany hifidy na hitana andraikitra ao amin'ny fitondram-panjakana sivily, dia nitarika ho amin'ny vokatra tena mahatsiravina indrindra. Io fepetra io dia nekena ho fomba hiarovana ny

fahadiovan'ny fanjakana, kanjo niafara tamin'ny fahalotoan'ny fiangonana izany. Satria ny fanekena ny fivavahana no fepetra hahazoana mifidy sy hitana andraikitra, maro, izay notarihin'ny antony ara-politikan'izao tontolo izao ihany, no niray tamin'ny fiangonana nefa tsy nisy fiovan-po. Koa dia tonga hatramin'ny ampahany betsaka ny fiangonana no nahitana olona tsy niova fo; ary na dia teo amin'ny fanompoam-pivavahana aza dia nisy ireo izay tsy vitan'ny hoe nihazona fahadisoan-kevitra ara-pampianarana, fa tsy nahalala koa ny herin'ny Fanahy Masina izay manavao. Koa naseho indray tamin'izany ny voka-dratsy, izay efa hita matetika teo amin'ny tantaran'ny fiangonana hatramin'ny andron'i Constantin ka mandraka ankehitriny, avy amin'ny fiezahana hanorina ny fiangonana amin'ny alalan'ny fanampian'ny fanjakana, dia ny fiantsoana ny fahefana laika hanohana ny filazantsaran'Ilay nilaza hoe: 'Ny fanjakako tsy avy amin'izao tontolo izao.' Jaona 18:36. Ny firaisan'ny fiangonana amin'ny fanjakana, na dia kely indrindra aza ny ambarany, na dia mety ho toa mitondra izao tontolo izao hanakaiky kokoa ny fiangonana aza izany, dia ny marina dia tsy inona fa mitondra ny fiangonana hanakaiky kokoa izao tontolo izao." Ny Hery Mifanandrina, 297.

Ny "firaisan'ny fiangonana amin'ny fanjakana, na dia kely indrindra aza ny ambaratongany, na dia mety hiseho ho mitondra izao tontolo izao hanakaiky kokoa ny fiangonana aza, dia raha ny marina kosa dia mitondra ny fiangonana hanakaiky kokoa izao tontolo izao ihany." Tamin'ny 18 Mey 1977, Bert B. Beach (tale iray tao amin'ny Divizionan'ny Fiangonana ho an'i Eoropa Avaratra sy Afrika Andrefana sady nandray anjara tamin'ny fifandraisana eo amin'ny fiangonana samihafa) dia nanolotra medaly voarakotra volamena ho an'ilay antikristy, Papa Paoly VI, nandritra ny fihaonana ampahibemaso niarahana tamin'ny vondrona iray tao Roma. Anisan'ny fivoriana ny Conference of Secretaries of World Confessional Families izany. Nitatitra io zava-nitranga io ny Adventist Review (11 Aogositra 1977), ary nomarihin'ny Religious News Service ho toy ny fotoana voalohany nihaonan'ny solontena ofisialin'ny SDA tamin'ny Papa iray.

"Nanambara ozona ho an'izay manala amin'ny Soratra Masina na manampy ao aminy ny Tompo. Ilay IZAHO LEHIBE no nanapa-kevitra izay ho fitsipiky ny finoana sy ny foto-pampianarana, ary Izy no nikendry ny hahatonga ny Baiboly ho bokin-tokantrano. Ny fiangonana izay mifika amin'ny tenin'Andriamanitra dia misaraka amin'i Roma amin'ny fomba tsy azo ampihavanina. Taloha dia misaraka toy izany tamin'ity fiangonana lehibe mpivadi-pinoana ity ny Protestanta, nefa efa nanakaiky kokoa azy izy ireo, ary mbola eo amin'ny lalan'ny fampihavanana amin'ny Fiangonan'i Roma ihany. Tsy miova mandrakizay i Roma. Tsy niova na dia kely akory aza ny foto-keviny. Tsy izy no nampihena ny hantsana eo aminy sy ny Protestanta; fa izy ireo no nandroso hatrany. Fa inona no asehon'izany momba ny Protestantisma'izao andro izao? Ny fandavana ny fahamarinan'ny Baiboly no mahatonga ny olona hanakaiky ny tsy finoana. Fiangonana mihemotra no mampihena ny elanelana eo aminy sy ny Fanjakana Papaly."

"Ireo fanahy tahaka an'i Luther, Cranmer, Ridley, Hooper, ary ireo lehilahy mendri-kaja an'arivony izay maty maritiora noho ny fahamarinana, no tena Protestanta marina. Nijoro ho mpiambina mahatoky ny fahamarinana izy ireo, ka nanambara fa ny Protestantisma dia tsy mahay mikambana amin'ny Romanisma, fa tsy maintsy misaraka lavitra amin'ny foto-kevitra ny Fanjakana Papaly tahaka ny halaviran'ny atsinanana amin'ny andrefana. Ny mpiaro ny fahamarinana tahaka izany dia tsy afaka hifanaraka amin' "ilay lehilahin'ny ota" mihoatra

noho ny nahafahan'i Kristy sy ny apostoliny nifanaraka taminy. Tamin'ny vanim-potoana teo aloha dia tsapan'ny marina fa tsy azo natao ny nifandray tamin'i Roma; ary na dia notazonina tamin'ny loza mahazo fananana sy aina aza ny fanoherany ity rafitry ny fahadisoana ity, dia nanana herim-po ihany izy hitana ny fisarahany, ary niady tamim-paherezana ho an'ny fahamarinana. Ny fahamarinan'ny Baiboly dia sarobidy taminy mihoatra noho ny harena, ny voninahitra, na dia ny ainy aza. Tsy zakany ny nahita ny fahamarinana nalevina tao ambanin'ny antontam-pinoanoam-poana sy ny fireharehana mandainga. Noraisiny teny an-tànany ny tenin'Andriamanitra, ka najorony teo anatrehan'ny vahoaka ny sainan'ny fahamarinana, tamin'ny fanambarana tamim-pahasahiana izay nambaran'Andriamanitra taminy tamin'ny alalan'ny fikarohana mazoto nataony tao amin'ny Baiboly. Maty tamin'ny fahafatesana feno habibiana indrindra izy ireo noho ny fahatokiany tamin'Andriamanitra, nefa tamin'ny rany no nividianany ho antsika ireo fahafahana sy tombontsoa izay avelan'ny maro milaza tena ho Protestanta ho very mora foana eo an-tanan'ny herin'ny ratsy. Fa moa va isika hanolotra ireo tombontsoa novidina lafo ireo? Moa va isika haniratsira an'Andriamanitra ny lanitra, ka rehefa avy nanafaka antsika tamin'ny ziogan'i Roma Izy, dia hametraka ny tenantsika ho amin'ny fanandevozana indray eo ambanin'ity fahefana manohitra an'i Kristy ity? Moa va isika hanaporofo ny fahalontsika amin'ny fanasoniavana ny fanomezana ny fahafahantsika ara-pivavahana, dia ny zontsika hanompo an'Andriamanitra araka izay tondroin'ny feon'ny fieritreretantsika?"

“Ny feon'i Lotera, izay nanakoako teny amin'ny tendrombohitra sy ny lohasaha, izay nampihorohoro an'i Eoropa tahaka ny horohoron-tany, dia niantso hiseho tafiky ny apostolin'i Jesosy mendri-kaja; ary ny fahamarinana izay notohanana izy ireo dia tsy azon'ny kitay fandroana, na ny fampijaliana, na ny tranomaizina, na ny fahafatesana nampanginina; ary mbola milaza amintsika hatrany ny feon'ilay tafika mendri-kajan'ny maritiora fa ny fahefana romana no fihemorana amin'ny finoana voalaza mialoha amin'ny andro farany, dia ny zava-miafin'ny heloka izay hitan'i Paoly fa efa nanomboka niasa tamin'ny androny aza. Mihamandroso haingana ny Katolisisma romana. Mihabetsaka ny fahefan'ny papa, ary izay nanodina ny sofiny tsy hihaino ny fahamarinana dia mihaino ny angano mamitaka avy aminy. Mihabetsaka ny trano fiangonana papaly, ny kolejy papaly, ny trano fitokanam-bavin-dreljiozy, ary ny monasitera, nefa toa matory izao tontolo protestanta izao. Very tsikelikely ny mariky ny fahasamihafana izay nampiavaka azy tamin'izao tontolo izao ny Protestanta, ary ahenany ny elanelana misy eo aminy sy ny fahefana romana. Nampiala ny sofiny tsy hihaino ny fahamarinana izy; tsy nety nandray ny fahazavana izay naelin'Andriamanitra teo amin'ny lalany izy, ka noho izany dia miditra ao amin'ny maizina. Miteny amim-panesoana ny amin'ny hevitra izy fa hisy fifohazan'ny fanenjehana masiaka fahiny ataon'ny Romanista sy izay miombona aminy. Tsy tsapan'izy ireo ny zava-misy fa ny tenin'Andriamanitra dia maminany tanteraka ny hisian'izany fifohazana izany, ary tsy manaiky izy fa ny olon'Andriamanitra amin'ny andro farany dia hiharan'ny fanenjehana, na dia milaza aza ny Baiboly hoe: ‘Ary ilay dragona dia tezitra tamin-dravehivavy ka nandeha hanafika ny sisa amin'ny taranany, dia izay mitandrana ny didin'Andriamanitra sy manana ny filazan'i Jesosy Kristy.’”

«Ny fivavahan'ny natioran'olombelona ny fomban'ny papa, ary ny ankamaroan'ny olona dia tia fampianarana izay mamela azy hanao ota, nefa koa manafaka azy amin'ny vokatr'izany.

Tsy maintsy manana endri-pivavahana iray ny olona, ary io fivavahana noforonin'ny fisainan'olombelona io, nefa milaza ho manana fahefana avy amin'Andriamanitra, dia mifanaraka amin'ny sain'ny nofo. Ny olona izay mihevitra ny tenany ho hendry sy manan-tsaina dia miala amim-pireharehana amin'ny fenitry ny fahamarinana, dia ny didy folo, ary tsy mihevitra izy fa mifanaraka amin'ny voninahiny ny manadihady ny lalan'Andriamanitra. Koa izany no idirany amin'ny lalana diso, amin'ny lalana voarara, ka tonga matoky tena, mivonto amin'ny avonavona, araka ny fomban'ny papa, fa tsy araka ny fomban'i Jesosy Kristy. Tsy maintsy tiany ny endri-pivavahana izay kely indrindra no fitakiany ny ara-panahy sy ny fandavan-tena, ary satria ny fahendren'olombelona tsy nohamasinina tsy hitondra azy hankahala ny fomban'ny papa, dia voasarika ho azy amin'ny fomba voajanahary izy ireo ho amin'ny fepetra sy ny fampianarany. Tsy te handeha amin'ny lalan'i Jehovah izy. Efa mazava loatra aminy ny zavatra rehetra ka tsy hitady an'Andriamanitra amim-bavaka sy amim-panetren-tena, amin'ny fahalalana manan-tsaina ny Teniny. Satria tsy miraharaha ny hahafantatra ny lalan'i Jehovah izy, dia misokatra tanteraka ho amin'ny fitaka ny sainy, vonona handray sy hino lainga avokoa. Vonona izy ny hanaiky ny lainga tsy mitombina indrindra sy mifanohitra indrindra hampandaloina aminy ho fahamarinana. »

“Ny sangan'asa lehibe indrindra amin'ny fitaka ataon'i Satana dia ny papisma; ary na dia efa naseho aza fa ny vanim-potoanan'ny haizina lehibe ara-tsaina dia nankasitrahana ny Romanisma, dia mbola haseho koa fa ny vanim-potoanan'ny fahazavana lehibe ara-tsaina dia mankasitraka ny heriny ihany koa; satria ny sain'ny olona dia mifantoka amin'ny fiheverany ny tenany ho ambony, ka tsy sitrany ny hitana an'Andriamanitra ao amin'ny fahalalany. Roma dia milaza ho tsy mety diso, ary ny Protestanta dia manaraka izany lalana izany ihany. Tsy maniry hitady ny marina izy ireo sy handroso avy amin'ny fahazavana ho amin'ny fahazavana lehibe kokoa. Manao rindrina manodidina ny tenany amin'ny fitsaratsaram-poana izy ireo, ary toa vonona ny ho voafitaka sy hamitaka ny hafa.”

“Kanefa na dia mahakivy aza ny toe-panahin'ny fiangonana, dia tsy misy antony hahakivy fo; fa manana vahoaka Andriamanitra izay hitahiry ny fahatokiany amin'ny fahamarinany, izay hanao ny Baiboly, ary ny Baiboly ihany, ho fitsipiky ny finoany sy ny fotopampianarany, izay hanandratra ny fenitra, ary hitondra avo ny faneva izay misy voasoratra hoe: “Ny didin'Andriamanitra sy ny finoan'i Jesosy.” Hanan-kasina ny filazantsara madio izy ireo, ary hataony ny Baiboly ho fototry ny finoany sy ny fotopampianarany.

“Amin'izao fotoana tahaka izao, izay anarian'ny olona ny lalan'i Jehovah Tompon'ny maro, dia azo ampiharina ny fivavak'i Davida hoe:—‘Fotoana ho Anao, Jehovah ô, ny hiasa; fa nataony foana ny lalanao.’ Manatona ny fotoana isika izay hanangonan'ny olona fanamavoana saika maneran-tany amin'ny lalan'Andriamanitra, ary hosedraina mafy ny vahoakan'Andriamanitra mpitandrina ny didiny; nefa moa hahafoy ny fanajany ny lalan'i Jehovah va izy ireo satria ny hafa tsy mahita sy tsy mahatsapa ny fitakiany mamatotra? Aoka ny vahoakan'Andriamanitra mpitandrina ny didiny, tahaka an'i Davida, hanaja ny lalan'Andriamanitra arakaraka ny anarian'ny olona azy sy anangonany tsy fanajana ary fanamavoana aminy.” Signs of the Times, 19 Febroary 1894.

Roa taona talohan'ny nanoloran'ny mpitarika iray tao amin'ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito Laodiseana medaly volamena ho an'ny antikristy, tamin'ny taona 1975, dia nisy fitoriana napetraka hiampangana ny fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito; EEOC v. Pacific Press Publishing Association (Case No. C-74-2025 CBR tao amin'ny U.S. District Court for the Northern District of California), izay nitorian'ny Equal Employment Opportunity Commission ny trano fanontam-bokin'ny fiangonana tamin'ny anaran'ny mpiasa vehivavy roa—Merikay Silver (mpamoaka lahatsoratra taloha izay efa niala tamin'ny fotoana nametrahana ny fitoriana) sy Lorna Tobler—noho ny filazana fisian'ny fanavakavahana mifototra amin'ny maha-lahy na maha-vavy eo amin'ny karama sy ny tombontsoa. Niaro ny fanaony ny fiangonana, amin'ny ampahany, tamin'ny filazana ireo fanavahana ara-pivavahana sy tamin'ny fanazavana ny rafitra fitantanany.

Tao amin'ny fanambaràna natao teo ambanin'ny fianianana, mitondra ny datin'ny 6 Febroary 1976 (isan'ny taratasy fiarovan-tena natolotra ny fitsarana), i Neal C. Wilson (izay filohan'ny North American Division an'ny fiangonana tamin'izany fotoana izany, ary tatỳ aoriana filohan'ny General Conference nanomboka tamin'ny 1979–1990) dia niresaka ny fomba fijery ara-tantaran'ny fiangonana momba ny Eglizy Katolika Romana. Natao tao anatin'ny tontolon-kevitry ny fandresen-dahatra hanoherana ny fanondroana ny fiangonana ho manana “ambaratongam-pahefana” mitovy amin'ny rafitra papa izany fanambaràna izany. Izao ny teny feno mifandraika amin'izany: “Na dia marina aza fa nisy vanim-potoana teo amin'ny fiainan'ny Fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito izay nandrayan'ny antokom-pinoana fomba fijery mazava ho azy manohitra ny Eglizy Katolika Romana, ary ny teny hoe ‘ambaratongam-pahefana’ dia nampiasaina tamin'ny hevitra manambany mba hanondroana ny endrika papaly amin'ny fitondrana ara-piangonana, dia tsy inona izany fihetsika teo amin'ny anjaran'ny Fiangonana izany fa fanehoana fotsiny ny fanoherana ny papa izay niely patrana teo amin'ireo antokom-pinoana protestanta nentin-drazana tany am-piandohan'ity taonjato ity sy tany amin'ny tapany farany tamin'ilay teo alohany, ary ankehitriny dia efa natsipy ho eny amin'ny fanariam-pako ara-tantara izany, raha ny amin'ny Fiangonana Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito no resahina.”

Izany dia maneho fihodinana miala amin'ny fandikana ara-paminaniana nentin-drazana ananan'ny fiangonana, izay namantatra ny fahefana papaly ho ilay “biby” na antikristy ao amin'ny Apokalypsy. Ny mpitsikera, na tao anatin'ny fiangonana na ivelany, dia nandika izany ho fampihenana lanja na fialana amin'izany fijoroana manohitra ny Katolika izany, mba hifanaraka amin'ny ekomenisma maoderina na amin'ny fiarovana ara-dalàna. Wilson, tamin'ny 1985, dia nanondro ny Filohan'ireo Diviziona isan-karazany ao amin'ny fiangonana ho “kardinaly”, raha nilaza hoe: “... there is no ‘cardinal’ from all the countries of the Far East, while there will probably be two ‘cardinals’ from Africa.”

Nilaza i Sister White fa fiangonana mihemotra no mampihena ny elanelana misy eo aminy sy ny papa! Ny marimaritra iraisan'ny taranaka fahatelo dia aseho ho toy ny fitomaniana ho an'i Tamoza ao amin'ny Ezeikiela toko faha-valo, ary amin'ny alalan'ny marimaritra iraisan'i Pergamosy. Ny taranaka voalohany hatramin'ny 1863 ka hatramin'ny 1888 dia naneho ny fiangonan'i Efesosy,

fiangonana izay namoy ny fitiavany voalohany; ary ny fitiavana voalohan'ny hetsika Millerita dia ny hafatra ara-paminaniana, ary ny toko voalohan'io hafatra ara-paminaniana io dia ny “impito” izay najoro an-tsisiny tamin'ny 1863.

Nanomboka tamin'ny 1888 ka hatramin'ny 1919, ny taranaka faharoa izay asehon'i Smyrna sy ireo efi-trano miafina ao amin'i Ezekiela dia vavolombelon'ny fahafatesan'ny Fanahin'ny Faminaniana, rehefa nalevina tamin'ny 1915 i Rahavavy White. Mbola ilaina ny antsipiriany bebe kokoa momba ireo taranaka efatra mba hahatanteraka ny fijoroana ho vavolombelona, kanefa tsy maintsy takarina ny fikomiana miandalana mba hankasitrahana amin'ny fahafenoany ny fomba nahafahan'ny vahoaka nihemotra “nandràra” ny asa soratr'i Ellen White, na ny fomba nahafahan'izy ireo nampandroso ny andro voalohan'ny herinandro ho azo ekena. Jodasy dia miara-miasa amin'ireo “mpimamo avy amin'i Efraïma” izay “manapaka ity vahoaka ity” ao Jerosalema, ary ireo izay manapaka ao Jerosalema sy miankohoka amin'ny masoandro dia asehon'ny Synedriona.

Hanohy ity fianarana ity isika ao amin'ny lahatsoratra manaraka.

“Anisan'ireo izay milaza tena ho zanak'Andriamanitra, dia kely tokoa ny faharetana naseho, maro ny teny mangidy nolazaina, ary be ny fanamelohana navoaka tamin'ireo izay tsy mitovy finoana amintsika. Maro no nijery ireo anisan'ny fiangonana hafa ho mpanota lehibe, nefa tsy toy izany no fijerin'ny Tompo azy. Ireo izay mijery toy izany ny mambra ao amin'ny fiangonana hafa dia mila manetry tena eo ambanin'ny tana mahery an'Andriamanitra. Ireo izay tsarainy dia mety ho kely ihany no fahazavana azony, vitsy ny fotoana sy ny tombontsoa ary ny fahafahana nomena azy. Raha nanana ny fahazavana izay efa nananan'ny maro amin'ny mambra ao amin'ny fiangonantsika izy ireo, dia mety ho nandroso lavitra kokoa, ary ho naneho tsara kokoa ny finoany teo anatrehan'izao tontolo izao. Momba ireo izay mirehareha amin'ny fahazavany, nefa tsy mandeha araka izany, dia hoy Kristy: ‘Fa lazaiko aminareo: Ho moramora kokoa ny ho an'i Tyro sy Sidona amin'ny andro fitsarana noho ny ho anareo. Ary ianao, ry Kapernaomy [Advantista Mitandrina ny Andro Fahafito, izay efa nahazo fahazavana lehibe], izay asandratra hatrany an-danitra [raha ny amin'ny tombontsoa], dia haetry hatrany amin'ny helo; fa raha tany Sodoma no natao ireo asa lehibe izay natao tao aminao, dia mbola ho nijanona mandraka androany izy. Fa lazaiko aminareo fa ho moramora kokoa ny ho an'ny tanin'i Sodoma amin'ny andro fitsarana noho ny ho anao.’ Tamin'izany fotoana izany Jesosy dia namaly ka nanao hoe: ‘Misaotra Anao Aho, Ray ô, Tompon'ny lanitra sy ny tany, satria nafeninao tamin'ny hendry sy ny mahira-tsaina [araka ny fiheveran'ny tenany] izany zavatra izany, fa nasehonao tamin'ny zaza madinika.’”

“‘Ary ankehitriny, satria ianareo nanao izany asa rehetra izany, hoy Jehovah, ary Izaho niteny taminareo, nifoha maraina koa ka niteny, nefa tsy nihaino ianareo; ary niantso anareo Aho, nefa tsy namaly ianareo; koa dia hataoko amin'ity trano ity, izay antsoina amin'ny anarako, izay itokianareo, sy amin'ny toerana izay nomeko anareo sy ny razanareo, tahaka izay nataoko tamin'i Silo. Ary horoahiko tsy ho eo imasoko ianareo, tahaka ny nandroahako ny rahalahinareo rehetra, dia ny taranak'i Efraïma rehetra.’”

“Ny Tompo dia nanorina teo anivontsika ireo andrim-panjakana manan-danja lehibe, ary tsy maintsy tantanina izy ireny, tsy tahaka ny fitantanana ny andrim-panjakana araka izao tontolo izao, fa araka ny lamin’Andriamanitra. Tsy maintsy tantanina izy ireny amin’ny maso tokana mibanjina ny voninahiny, mba hahazoana mamonjy, amin’ny fomba rehetra, ireo fanahy ho very. Tonga tamin’ny vahoakan’Andriamanitra ny fijoroana vavolombelon’ny Fanahy, kanefa maro no tsy nihaino ny fananarana, ny fampitandremana, ary ny torohevitra.”

“Izany àry hianareo, ry vahoaka adala sady tsy manam-pahalalana, izay manana maso nefa tsy mahita, manana sofina nefa tsy mandre: moa tsy hatahotra Ahy va ianareo? hoy Jehovah; moa tsy hangovitra eo anatrehako va ianareo, Izay nametra ny fasika ho sisin’ny ranomasina amin’ny didy mandrakizay, ka tsy azon’ny ranomasina ihoarana? Ary na dia mikorontana mafy aza ny onjany, dia tsy mahery handresy izany; na dia mieronana aza izy, dia tsy mahazo mihoatra izany. Fa ity vahoaka ity kosa manana fo mpiodina sy mpikomy; efa nivily izy ka lasa. Ary tsy mba miteny ao am-pony izy hoe: Andeha isika hatahotra an’i Jehovah Andriamanitsika, Izay manome ny ranonorana aloha sy ny ranonorana farany amin’ny fotoany; Izy no mitahiry ho antsika ny herinandro voatendry amin’ny fararano. Ny helokareo no nampanalavitra izany zavatra izany, ary ny fahotanareo no nisakana ny zava-tsoa tsy ho tonga aminareo.... Tsy mitsara ny adin’ny kamboty izy, nefa mbola mandroso ihany; ary ny rariny tokony ho an’ny mahantra dia tsy tsarainy. Moa tsy hovaliko va izany zavatra izany? hoy Jehovah; moa tsy hamaly faty ny firenena tahaka izao va ny fanahiko?”

“Moa va ny Tompo hoterena hilaza hoe: ‘Aza mivavaka ho an’ity firenena ity ianao, ary aza manandratra fitarainana na vavaka ho azy, ary aza mifona amiko ho azy: fa tsy hihaino anao Aho’? ‘Koa voatana ny ranonorana, ary tsy nisy orana farany.... Moa tsy hiantso Ahy va ianao manomboka izao hoe: Raiko ô, Hianao no mpitarika ahy hatramin’ny fahatanorako?’” Review and Herald, 1 Aogositra 1893.